

หัวข้อวิจัย: การเปลี่ยนผ่านระหว่างช่วงชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ลัวะบ่อหลวง : การศึกษาเชิงคติชนวิทยา

ชื่อผู้วิจัย: รังสรรค์ จันต๊ะ

หน่วยงาน/คณะ: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ทุนอุดหนุนการวิจัย: กองทุนอุดหนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ปีที่พิมพ์: 2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพิธีกรรมการเปลี่ยนผ่านระหว่างช่วงชีวิต ของกลุ่มชาติพันธุ์ลัวะบ่อหลวง อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ โดยศึกษาผ่านทฤษฎีคติชนวิทยา วิเคราะห์โครงสร้างระบบความสัมพันธ์ทางสังคม และการวิเคราะห์ตัวบทของพิธีกรรม

ผลการศึกษาพบว่า พิธีกรรมที่เกิดขึ้นภายใต้โครงสร้างความสัมพันธ์ทางชนชั้นของกลุ่มชาติพันธุ์ และสามัญสำนึกในระบบจักรวาลวิทยาแบบดั้งเดิมนั้น คือแบบแผนของการต่อสู้แข่งขันเพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางชนชั้น และการช่วงชิงอำนาจเชิงพื้นที่ทางสังคม กับพื้นที่ทางจิตวิญญาณ ระหว่างฝ่ายมเหสีในกลุ่มตระกูลของชนชั้นฝ่ายเจ้า กับฝ่ายชายาในกลุ่มตระกูลของชนชั้นสามัญชนธรรมดาของกลุ่มชาติพันธุ์ลัวะด้วยตนเอง เป็นการผลิตซ้ำการสร้างความหมายในเชิงอำนาจของฝ่ายชายาจากชนชั้นผู้มีอำนาจต่ำกว่า ที่ต่อสู้ช่วงชิงพื้นที่ทางสังคมกับฝ่ายมเหสี ที่แสดงผ่านพิธีกรรม การชุมนุมของวงศาคณาญาติที่มาร่วมในงานอย่างคึกคัก รวมไปถึง “แขกผู้มีเกียรติ” ต่างครอบครัวและต่างชุมชน ที่จะได้มาสัมผัสถึงความมี “หน้าตา” ที่ยิ่งใหญ่และสมเกียรติในงาน อารมณ์ความรู้สึกที่ยินดีผ่านความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชนระหว่างพิธีกรรม และการได้ร่วมปะทะสังสนทนา รับประทานอาหารร่วมกัน เหล่านี้คือสัญญาณ หรือระบบสัญลักษณ์ อันเป็นภาพตัวแทนของระบบความสัมพันธ์ในชุมชน ที่สะท้อนผ่านอำนาจและการต่อสู้ช่วงชิงคำอธิบายถึงสถานภาพทางชั้นของตนเอง โดยอาศัยพิธีการพลีกรรมสัตว์ใช้งานที่มีค่าในการเซ่นสังเวยวิญญาณบรรพบุรุษ เพื่อแลกกับการคุ้มครองปกป้องรักษาชีวิตของสมาชิกใหม่ที่เป็นชายคนแรกของครอบครัวของผู้มีอำนาจ การต่อรองกับอำนาจศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติผ่านพิธีตัดเกิด อันหมายถึงตัดระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับพ่อแม่เกิดในชาติภพก่อน ก่อนที่

จะเปลี่ยนภาพเปลี่ยนชาติมาเกิดในชาติใหม่นี้ รวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจเพื่อให้หายจากการเจ็บไข้ได้ป่วย โดยการผลิตซ้ำกระบวนการตอรอง ช่วงชิงความหมายและช่วงชิงพื้นที่ทางสังคมแห่งชนชั้น เพื่อให้เกิดดุลแห่งอำนาจทางสังคมในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขสืบไป

คำสำคัญ

พิธีกรรมการรับขวัญ, คนลัวะ, โครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม, การวิเคราะห์ตัวบท

Research Title: The Self Transformation in Course of Life of The Lua Boloung
 Ethnicity group: A study in Folklore Approach

Researcher: Rangsan Chanta

Faculty/Department: Faculty of Humanity and Society, Department of Thai Language,
 Chiang Mai Rajabhat University

Research Fund Source: Chiang Mai Rajabhat University Fund

Publish year: 2019

Abstract

This study aimed to investigate the recovery ritual ceremony of the “Self Transformation” of the Lua Borluang ethnic group in Hot district, Chiang Mai province in Folklore Study. It comprised; cutting off between the ancestor spiritual and alive person ceremony; and making a “Lamang” spirit offering ceremony during ailment. There were ritual ceremony textual analysis, social relationship system analysis, and the dynamic of cultural re - production process analysis.

Results of the study revealed that the ritual ceremony happening under the social class relationship structure of the ethnic group and common sense in the tradition nature concept system was the regulations of the fighting for the construction of negotiation power. This also included the competition for gaining social power and soul between the principal wife in the ruling class and the minor wife in the ordinary person class of the Lua ethnic group. This was the re – production of meaning construction of minor wife power by those having a lower power. It was shown through the ritual ceremony lively joined by relatives and honored guests which meant praiseworthiness. This represented the relationship system in the community reflecting through power and competition. It relied on draft animal worship ceremony for offering food to ancestor spirits. This aimed to response to life protection of the first new man member of a powerful family. The negotiation with the sacred power wan though the cutting off between the ghost and alive person ceremony.

This included morale support to make the ailment be disappeared. The re – production of negotiation process and competition for the social class were through discourse, re – production process and social consciousness for the peaceful of their community in finally.

Keywords: textual analysis, recovery ritual ceremony, Structural of Social Relationship, Lua ethnic group

